

رنجیرہی بابہ تہ ہہ نوہ یہ کاں

بانگه واز بولای

خودا

ہم ہی بد و چونند و بد کنی و بوی و کسری ؟

بہارِ کربلا و زور و ہلکے پیرا

www.alibapir.com

بانگه واز بۆلاي خوا
(سبجانہ و تعالیٰ) چى يه و چۆن و
به كى و بۆچى ده كرى؟!

ماڻي لھ ڇاپڊانهوھي ٻارڙراوھ ٻو
نوسينگھي تھفسير

ناوي ڪٽيٻ: خھمبار مھبھ
نوسھر: عائيزي قھرنی
وھرگيٻراني: ٽھحمھد عھدوٻلا وھرتي
ٻلاوڪرڊنهوھي: نوسينگھي تھفسير ٻو ٻلاوڪرڊنهوھو راگھيانڊن ھھولير
خھت: نھوزاد ڪوٻي
بھرگ: آمين مخلص
نؤرھ و سالي ڇاپ: يھڪھم 1428ھ - 2007ز
تيرائ: 3000 دانھ

لھ بھريوھبھرايھتي گشتي ڪٽيٻخانھکلن ژمارھي سٻاردني (201) ي سالي 2007 ي دراوھتي

الھفسير
ٻو ٻلاوڪرڊنهوھو و راگھيانڊن
ھھولير- شھقامي دادگا - ژيٽر ٽوٽيلي شيرين بالاڻ
ت: ۲۲۲۱۶۹۵ - ۲۲۳۰۹۰۸ - ۲۵۱۸۱۳۸
مؤبايل: ۲۲ ۵۱ ۴۶۰ ۰۷۵۰ - ۱۳۸ ۷۲ ۹۱ ۰۷۷۰
tafseeroffice@yahoo.com
tafseeroffice@maktoob.com
altafseer@hotmail.com

[illegible]

به‌و که‌سانه‌ی که به ز مانی هه‌لوی سیتو
کردار، پی‌ش قسه‌و وتار خه‌لکی به‌ره‌و خوا بانگ
ده‌کهنو، له بانگه‌وازه‌که شیان دا وردییه‌ی
لی‌زانیه‌و چاکترین شی‌واز ره‌چاو ده‌کهن.

نه ناره ځيڼه ډيره پيښه شل لوستل شوي

Stay in touch on social media

نن دمخه غږ شوقه اڅښاکل اچنځيځي

www.alibapir.net

English + عربي - گوردی

نه ناره ځيڼه ډيره پيښه شل لوستل شوي

Stay in touch on social media

نن دمخه غږ شوقه اڅښاکل اچنځيځي

archive.org/details/@alibapir

AliBapir

Google Play

App Store

غږی پاپیر AliBapir

ځيڼه ډيره پيښه شل لوستل شوي

نه ناره ځيڼه ډيره پيښه شل لوستل شوي

Stay in touch on social media

نن دمخه غږ شوقه اڅښاکل اچنځيځي

نه ناره ځيڼه ډيره پيښه شل لوستل شوي

Stay in touch on social media

نن دمخه غږ شوقه اڅښاکل اچنځيځي

پیشه‌کی

خوێنه‌ری به‌رێژ:

ئه‌م نامیلکه‌یه‌ش وه‌ك هاوه‌له‌كانی دیکه‌ی ده‌قی وتاریی كه‌ كه‌ له‌ هانگی (1) ی ئه‌م ساڵ (2007) ز دا ئارا سته‌ی كۆ مه‌لیك له‌ مامۆستا وتارییژو بانگه‌وازكاره‌ به‌رێژه‌كانم كردوه‌ له‌ شاری (هه‌ولێر)، پاشان دوا‌ی هه‌ترانه‌ سه‌ر كاغه‌ز^(٢) و چاپییداگیرانه‌وه‌، به‌م جو‌ره‌ی لێ‌هاته‌وه‌.

ناشكراشه‌ كه‌ بابه‌تی بانگه‌وازو خه‌لك به‌ره‌و لای خواو ئایینه‌ كه‌ی بانگ كردن، بابه‌تی‌كی یه‌كجار گ‌رنگ و هه‌ستیاره‌و نه‌ گ‌هر بوی سترێ هه‌قی خۆی پێ‌بدرێ، پێ‌ویسته‌ چه‌ندان وتاری بۆ ته‌رخان بكرێن. به‌لام پێ‌م وایه‌ به‌نده‌ش له‌م وتاره‌دا به‌ كورتی و پوختی چه‌ند لایه‌نی‌كی گ‌رنگی ئه‌و بابه‌ته‌م خستونه‌ روو كه‌ پێ‌ویسته‌ له‌م واقع و هه‌ل و مه‌ر چه‌ی ئێستای كوردستاندا ره‌چاو بكرێن له‌ لایه‌ن مامۆ ستایانی وتارییژی به‌رێژه‌وه‌، به‌ تایبه‌ت و بانگه‌واژه‌وه‌ به‌ گ‌شتی.

خواش (سبجانه‌ و تعالی) به‌ره‌كه‌ت بخاته‌ كارو چالاکی یه‌كانه‌وه‌و لێ‌مان قه‌بوول بفرموی.

سبحانك اللهم و بحمدك أشهد ألا اله إلا أنت أستغفرك وأتوب اليك.

(1) له‌ لایه‌ن كاك (حه‌یدر مظهر)ه‌وه‌، دوا‌ی پێ‌ش كاك (مه‌لا بلال) سه‌ر له‌ نوێ نووسیوه‌ته‌وه‌و پێ‌کی خستوه‌ ... خوا پاداشتیان بداته‌وه‌.

هه‌ولير ، 13 ربيع الأول 1428 - 1 نيسانى 2007

دوستپيک

الحمد لله رب العالمين وصلى الله تعالى وسلم وبارك على حبيبنا و
شفيعنا محمد سيد الأنبياء والمرسلين وإمام المتقين وقائد المجاهدين وآله
أجمعين من الصّحب والقراة والأزواج والتابعين لهم بإحسان الى يوم الدين.
مامۆستايانى به‌ريزو خوښه‌ويست!

زړر خوښحال م كه بۆ جارى دووهم به ديدارى ئيوه شاد بوومه‌وه، نه‌و
بابه‌ته‌ى ناماده‌م كردوه پيشكه‌ش ئيوه‌ى به‌ريزى بكه‌م، ناو و نيشانه‌كه‌ى
به‌م شيوه‌يه‌يه:

((بانگه‌واز بۆ لای خوا (سبحانه و تعالى) چى يه و چۆن و به كى و
بۆچى ده كړى؟!)).

واته: خوا پشتيوان بى له‌م وتاره‌مدا باسى بانگه‌واز بۆ لای خوا
(الدعوة الى الله) ده‌كه‌ين، نه‌ويش له‌ چوار ته‌وه‌ره‌ى سهره‌كه‌ى دا:

يه‌كه‌م: بانگه‌واز بۆ لای خوا (سبحانه و تعالى) چى يه و چ پ لمه‌و
پايه‌يه‌كه‌ى هه‌يه‌و چ گرنگيه‌كه‌ى هه‌يه‌؟

دووهم: چۆنيه‌تى نه‌جمه‌درانى بانگه‌واز بۆ لای خوا، هه‌م له‌ رووى
شيوازي و هه‌م له‌ رووى رېيازي و هه‌م له‌ رووى نامرآزي يه‌وه.

سييه‌م: بانگه‌واز بۆ لای خوا به‌كه‌ى ده‌كړى و كه‌ى ده‌توانى خه‌لك بۆ لای
خوا - جل شأنه - بانگ بكات و لىي نزيك بكاته‌وه و هه‌لك له‌
شه‌ريعه‌ت و به‌رنامه‌ى خوا شاه‌زا بكات و پييان ئاشنا بكات؟!

چوارهم: ئامانجى بۇ لاي خوا (سبحانه و تعالى) چىيە؟

به‌شیکي ئیسلام ده‌کهن- واته: هه‌ندیك شتیان که له گه‌ل ئی سلام دا خالی هاوبه‌شه، نکوولیی لئی ناکهن، به‌لام نه‌وهی که له گه‌ل هه‌واو ئاره‌زووه‌کانیان دا دژ ده‌وه‌ستی و تیک ده‌گیرئ نکوولیی لئی ده‌کهن، بۆ نمونه: مه‌سه‌له‌ی خوا به‌یه‌کگرتن و بانگه‌واز بۆ لای خوا به‌په‌رستنی و هاوبه‌ش بۆ دانه‌نرائی- جا تو نه‌ی محمد ﷺ پییان بلئی: من فەرمانم پی‌کراوه که خوا به‌په‌رستم و هاوبه‌شی بۆ دانه‌نی‌م، بانگه‌واز بۆ لای نه‌و ده‌که‌م و گه‌رانه‌وه‌ش ته‌نیا بۆ لای ویه.

که‌واته: بانگه‌واز بۆ لای خوا، واته: بانگه‌واز بۆ به‌ندایه‌تی کردن بۆ خوا، که خه‌لک بانگ بکړئ بۆ نه‌وه‌ی به‌نده‌ی خوا بن، ﴿قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ﴾ من ته‌نیا به‌وه فەرمانم پی‌کراوه، (أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ) که ته‌نیا خوا به‌په‌رستم (وَلَا أُشْرِكُ بِهِ) وه هیچ شتیك نه‌که‌مه هاوبه‌شی، (إِلَّا بِهِ أَذْعُو وَإِلَيْهِ مَآبٍ) (الرعد-36) نه‌و خوا یه که فەرمانم پی‌کراوه ته‌نیا نه‌و به‌په‌رستم و هاوبه‌شی بۆ دانه‌نی‌م، من خه‌لک بۆ لای نه‌و بانگ ده‌که‌م، که هه‌ر نه‌و به‌په‌رستم و هاوبه‌شی بۆ دانه‌نی‌م و بی‌گومان گه‌رانه‌وه‌ش هه‌ر بۆ لای نه‌وه.

هه‌روه‌ها هه‌ر له‌وباره‌وه خوی زاناو توا نا ده فەرموئ: ﴿ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ﴾ (الذحل-125)، واته: بانگ بکه بۆ لای ریبازی په‌روه‌ردگارت به‌حیکمه‌ت و نامۆژگاری باش، وه به‌چاکترین شیواز و تووپی‌یان له‌گه‌ل بکه. بی‌گومان په‌روه‌ردگارت زاناره به‌وانه‌ی له‌رئی وی لایان داوه‌و، هه‌ر ته‌ویش زاناره

به ریی راست گرتوان.

ره‌نگه ته‌مه یه‌که‌مین شوین بئ له قورئان دا که وشه‌ی (سبیل) ی زیاد کردوه، له هه‌موو شوینه‌کانی دیکه‌دا هه‌ر ده‌فه‌رموی: (اذْعُ إِلَى رَبِّكَ) یان (أَذْعُوا إِلَى اللَّهِ) به‌لام ته‌و تابه‌ ته‌ی سوورپه‌تی (الذ‌حل) دا درێژه (تفصیل) ی ته‌و (إجمال) انه‌یه، چونکه وه‌ک پێشتریش ئاماژه‌م پێدا بانگه‌واز بۆ لای خوا، واته‌: بانگه‌وازو بانگ کردن بۆ لای رێبازی خوا، بۆ لای دین و شه‌ریعه‌ت و به‌رنامه‌ی خوا.

بۆیه (طبري) (ره‌حه‌ته‌ی خوی لئ بئ) ئاوا پێناسه‌ی بانگه‌واز بۆ لای خوا ده‌کات: (هي دعوة الناس الى الاسلام بالقول والعلم)، واته‌: بانگه‌واز بۆ لای خوا بریتیه له بانگ کردنی خه‌لك به‌ره‌و ئه‌ی سلام چ به‌ قسه‌ بانگیان بکه‌ی چ به‌ کرده‌وه.

واته‌: به‌ کرده‌وه بۆیان بیه سه‌رمه‌شق به‌ شیوه‌یه‌ک که خه‌لكی دینداری و مسوڵمانیتتی له‌ تۆدا ببینن، که له‌ راستیدا زمانی کردار زۆر له‌ زمانی گوتار گۆیا (فصیح) ت ره‌و خه‌لك باشت‌ر لێی حالێ ده‌بێ و لێی تێده‌گات، نه‌ک هه‌ر ته‌وه‌نده به‌لكه هه‌رکه‌سیك هه‌رچه‌نده ز هانی قسه‌و گوتاری چاک و جوان بئ، مادام زمانی کردار و حالێ و پیران و خراپ بئ، خه‌لك قسه‌کانیشی لئ وه‌رناگری! وه‌ک پێ شینانی خو هان ده‌لێن: (ته‌وه‌یه وه‌ستای قسان و کۆله‌واری ده‌ستان)!!

جا مادام مه‌به‌ست له‌ بانگه‌واز بۆ لای خوا، بانگه‌وازو بانگکردنی

(1) بروه‌نه (تفسیر الطبري) به‌رگی / 1، لاپه‌ره (53).

خه لك بى بۆ لای دین و رېيازو شهربه تى خوا، كه واته به بۆچوونى من بانگه‌واز بۆ لای خوا سى پله ی هدیة:

پله ی یه كه م: نه ویه كه خه لك له كوفرو شيرك و نیفاهه وه بانگ ب كړئ بۆ یمان و خوا به یه كگرتن.

پله ی دوهم: نه ویه خه لك له سهریچى و لادا نه وه بانگ ب كړئ بۆ فهرانبه ریبى و پابه ندیبى به دینداریبى و خواپه رستى یه وه.

پله ی سییم: بریتیه له وه كه خه لك له ساردو سړیبى و كه م تهر خه مى به رانېر به شهربه ت و دینى خواوه، نا گدار بكری ته وه و بانگ بكری بۆ هه ستركردن به بهرپر سیاریتتى و مشورخوړیبى.

نه وه له باره ی پیناسه و نیوهړكی بانگه‌واز بۆ لای خواوه، كه بریتیه له بانگكردنى خه لك بۆ پابه ندیبى به شهربه تى خواوه (سبحانه و تعالى) جا نه گهر بى پروا و كافر بن بانگیان ده كه یښ بۆ پروا هیښان و، نه گهر هاو به ش بۆ خوا دانه رېن بانگیان ده كه یښ بۆ خوا به یه كگرتن، وه نه گهر مسولمانى گونا هبار بن، بانگیان ده كه یښ بۆ گوږپرایه لیى و فهرانبه ریبى بۆ خوا، بانگیان ده كه یښ و له سهریچى و لادان و تاوانكارى یه وه ده یانگوازینه وه بۆ فهرانبه ریبى و چاكه كاریبى و پارېزكاریبى، به لام نه گهر یمان و پابه ندیبان هه بى له خودى خویندا، به لام كه مته رخه مییان هه بى به رام بهر به ئیسلام و مسولمانان، نه وه بانگیان ده كه یښ بۆ هه ستركردن به بهرپر سیاریتتى و تیپانده گه یه نین كه مسولمانیتتى هه ر نه و نه یه كه له زاتى خوتدا ته غجامى بده ی، به لكو ده بى له ده وروبه رى خۆشتدا رهنك بداته وه، وه ك خواى په نهان بڼ له سووړه تى (العصر) دا چوار مهرجى دانان بۆ

هه لا وار دنى ئينسان له زيانباريى د ونيو دواړو ژ، وهك فهرموويه تى:
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿وَالْعَصْرِ﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ﴿١﴾
 إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَكَوْاَصَوًّا بِالْحَقِّ وَكَوْاَصَوًّا بِالصَّبْرِ ﴿٢﴾،
 واته: سويښد به رږژگار (يان نو يژى عه سر) بيگو مان مرډ ف له
 زيانباريى دايه. جگه له وانهى نيمانيان هيڼاوه كردهوه باشه كان نه نجام
 ده دن. وه يه كدى راده سپيړن به هق (تيمن هيڼان به هق و پيوه
 پابه ندبونى) وه يه كدى راده سپيړن به خوراگريى (له سر هق)، كه واته:
 خوى كار به جى (عزو جل) چوار شتى به مهرج گرتون بډ
 پاريزرانى ئينسان له دواړو زيانباريى:

1 و 2 بړوا كردهوى چاك، بړوا نه وده به نه و راستن يه ي له خواوه به
 پيغه مبهردا صلى الله عليه وسلم نيردراوه ئينسان قبو لى بكات و به راستن بزاني و
 خوشى بوى و بوى ملكه چ بى به دهر و دهر و نه وه، وه كردهوى چاك
 كه به ره مى نه و قه ناعت و تيمن و عه قيده يه، نه وده كه ئينسان
 له ذاتى خويده به ئيسلامه وه پابه ند بى، به لام تيمن و كردهوى باش
 ته نيا دوو مهرجن و به و نه ده ئينسان به س ده يته نيوه مسولمان! بويه
 ده بى نه گهر مرږقه كان بيانه وى مسولمانى باش و سهر فراز بن، جگه
 له تيمن و كردهوى چاك دوو مهرجى ديكه شيان تيدا بيته دى.
 3 و 4 ﴿وَكُوْاَصَوًّا بِالْحَقِّ وَكَوْاَصَوًّا بِالصَّبْرِ﴾ نه و هقه دى و هرت گرتوه
 بيت راسته و هه زمت كرده و كارى شت پيكر دوه، ده بى بيگه يه نى
 به خه لك و پاشان خوراگريش بى له سهرى و خه لكيش راسپيړى به

خوږاگرېبى له سهر نه و هغه ، چونكه بهېې خوږاگرېبى و دامه زراوېبى و
ړاوه ستاوبى، ناگوځى ټينسان له سهر هق بهرده وام بى.

پله و پاڼه ي بانگه‌واز بۆ لای خوا

نه گهر ته ماشاى نه م نايه تانه ي كتيې بى خوا و فرماي شتانه ي
پيغه مېهر ﷺ بكه يين زور جوان دهرده كه وي كه بانگه‌واز چ پله و پاڼه و
چ گرنگى و بايه خيكي هه يه:

* خواى كاربه جى دهرموى: ﴿وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ
وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾ (فصلت - 33)

وهك پرسيار كړدى ټينكارى (الاستفهام الإنكارى) دهرموى: كى
قسه ي چا كتره له هى كه سيك كه خه لك بۆ لای خوا بانگ ده كات، وه
كرده وى چاك ده كات و ده لى من له مسولمانانم؟!

مادام قسه ي هيچ كه سيك له قسه ي نه و كه سه باشته نه بى، د پاره
هيچ كه س له و باشته نيه! چونكه قسه ي زور باش ټين ساني زور باش
دهيكات و كرده وى زور باش ټينسانى زور باش ده ي كات! وهك گوتراوه:
(گوزه چى ټيډابى هه ر نه وى لى ده رځى)، كه واته: خه لك بانگ كړدى
بۆ لای خوا چا كترين قسه و چا كترين كرده وى ه، بېگومانيش كه سيك وهك
پيويست به و كار هه لده ستى كه له هه موو كه س چا كتر بى، نه وانيش
پيغه مېهرانى خوا (عليهم الصلاة والسلام) و ميراتگره رسه نه كانيان.
* هه روه ها خواى بالاده ست پيغه مېهرى كوتايى ﷺ دده ويني و

ده فەرموئ: ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنْ أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَكَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِآذَنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا﴾ (الأحزاب 45-46)، واته: (نهی پیغهمبەر ﷺ ئیمه تۆمان ناروده چاودیر بی، ترسینه‌ری بی، دلخوشکه‌ری بی، وه بانگه‌وازکار بی بۆ لای خوا به فەرمانی خوا وه چرایه‌کی تیشکده‌ری بی).

لیږده‌ا خوا (سبحانه و تعالى) به سى شت پیغهمبەر ﷺ وه سف ده‌کات: به (شاهد) چاودیر به‌سەر خه‌لك و تۆمه‌تى‌یه‌وه، وه به (نذیر) ترسینه‌رو وریاکه‌ره‌وه‌یان، وه (مبشر) دلخوشکه‌ریان، واته: ترسینه‌ری ته‌وانه‌یه که سهریپچی ده‌کهن و دلخوشکه‌ری ته‌وانه‌یه که فەرمانبه‌ری ده‌کهن، هه‌روه‌ها پیغهمبەر ﷺ به‌وه وه‌سف ده‌کات که: (وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِآذَنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا) چرایه‌کی تیشکده‌ره، چونکه خه‌لك بۆ لای خوا بانگ ده‌کات، ده‌یانترسینى له‌وه‌ی که سهریپچی بکه‌ن، وه دلخو شیان ده‌کات ته‌گه‌ر فەرمانبه‌ری خوا بکه‌ن، دیاره ته‌وه‌ش پله‌و پایه‌یه‌کی زۆر گه‌وره‌یه‌و وه‌ك چۆن چرا به‌رچاری خه‌لك رۆشن ده‌کاته‌وه‌و به‌ره‌و نا هانج رینمایى یان ده‌کات و له که‌وتن و لادان و سه‌رگه‌ردانیی ده‌یان پارێزى، ته‌ویش به هه‌مان شیوه.

* هه‌روه‌ها پیغهمبەر خوا ﷺ ده‌فەرموئ: ﴿مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كَانَ لَهُ الْأَجْرُ مِثْلَ أَجْرِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أَجْوَرِهِمْ شَيْئًا، وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ إِثْمِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ عَنْ إِثْمِهِمْ شَيْئًا﴾ (١)، واته: هه‌ر که‌سیك خه‌لك بانگ بکات به‌ره‌و

(1) بېروانه: (صحيح مسلم) که له (أبو هريره) هوه هیناویه‌تى به ژماره (2674).

خپرو چاكو هيدايت و رښمايي خواو بهرو بهرنامه و رښمايي خوا، به نه‌ندازى پاداشتي همموو نه‌وا نه‌ي كه ده‌كو نه ژير كاري گهريي قسه‌كاني و شوپښي ده‌كون پاداشتي هديه، بې‌نه‌وي له پاداشتي نه‌وان كه م پيټه وه □ واته له هې همموياندا به‌شداره - به پيچه‌وانه شه‌وه، هر كه سيك خه لك بانگ ب كات بهرو گومرايي و سه‌رلي شوايي، گوناځي به نه‌ندازي گوناځي همموو نه‌وانه يه كه له گومرايي دا شوپښي ده‌كون، بې‌نه‌وي له گوناځي نه‌وانيش كه م پيټه وه...

* هه‌روه‌ا له به‌سه‌ره‌اتي جده‌نگي خه‌ي به‌ردا پيغه‌مبه‌ر ﷺ پړو به (علي) كوري (أبو طالب) خوا ليي رازي بې، ده‌فرموي: (فر الله لأن يهدي الله بك رجلاً واحداً خيرٌ لك من أن يكون لك حمر النعم) □، واته: (سوښند به خوا نه‌گه‌ر خوا به هوي تووه پياوښك - كه سيك - هيدا يه‌ت بدات و رښمايي بكات، بۆ تو چاكتره له‌وي خوشتري سپيت (ه) هه‌بن) دياره خوشتري سپي له و رږژگاره‌دا سامانيكي زور به‌نرخي عه‌ره‌ب بووه. * هه‌روه‌ا پيغه‌مبه‌ري خوا ﷺ هر له‌وباره‌وه ده‌فرموي: (مَنْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ) □، واته: هر كه سيك پيټه هوي چاكيه‌ك به نه‌ندازي نه‌نجامده‌ري نه‌و چاكيه‌ه نه‌ويش پاداشتي هه‌يه‌و له و چاكيه‌ه‌دا به‌شداره.

نه‌وه به كورتي پيښاسه‌ي بانگه‌واز بۆ لاي خواو پله‌وپايه‌و گرنه‌گي و

- (1) (بخاري و مسلم) گيړاويانه‌نه‌وه، (بخاري) به ژماره (2674) هيڼاويه‌تي.
- (2) هر چه‌نده (حمر) كوي (أحمره) واته (سور)، به لام ليږده‌دا مبه‌ست پي ي رهنكي سپي په خوشتري رهنك سپي باشتريږن جوړي خوشتري.
- (3) (مسلم) به ژماره □ 1893 - هيڼاويه‌تي.

بایه‌خی بانگه‌واز بۆ لای خوا، وه‌ک وه‌لامی پرسیاری: باز گه‌واز بۆ لای
خوا چیه؟!
ئێستاش با بچینه سه‌ر ته‌وه‌ره‌ی دووهم:

2) بانگه‌واز بۆ لای خوا (سبحانه و تعالی) چۆن ده‌کری؟!

له‌ پرووی شیوازی، رێبازی، ئامرازه‌کانی یه‌وه:

یه‌ک: شیوازی بانگه‌واز:

ماموستا به‌رێزه‌کان!

وه‌ک چهند جاریکی دیکه‌ش باسم کردوه، ته‌نیا ته‌وه‌نده به‌س نیه که
ئینسان هه‌ق بلی، یان شوینی هه‌ق بکه‌وی، به‌لکو ده‌بی که هه‌ق ده‌لی
به‌ شیوه‌یه‌کی هه‌قیش بلی! وه‌ که شوین هه‌ق ده‌که‌وی به‌ شیوه‌یه‌کی
راست و هه‌قیش شوینی بکه‌وی!

خوای به‌ به‌زه‌یی ده‌رباره‌ی قورئان ده‌فرموی: ﴿وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ
وَبِالْحَقِّ نَزَلَ﴾ (الإسراء- 105)، واته: قورئانمان به‌ هه‌ق ناردۆته‌ خوار،
وه‌ هه‌قیشی تێدایه.

دیاره (إنزال) و (نزول) لیک جیان ته‌گه‌رنا (تکرار) دروست ده‌بی،
به‌لێ قورئان هه‌قه به‌ شیوه‌یه‌کی هه‌قیش هاته‌وه، هه‌ر ئایه ته‌وه‌له

شوينى خويدا و هدر فهرمانيك له شوينى خويدا و به بډ شوينى خوي هاتوه، هه لېه ته قورن ان به كجار هاتو ته خوارو (انزال) بډوه بډ سهر سينه مو باره كى پيغه مېهر ﷺ، به لام هه كاتيك و له هه رڼگاريك و له هه شويي كدا بوسترى قورن دابه زيندرېته وه (انزال) بكرېته وه، ده بى ديسان و لك چۆن خوي له خويدا هغه هه ده بى به شيو به كى هه قيش دابه زيندرېته وه.

كه واته: ده بى له رووى شيوازه وه نيمه ش شيوازيكى هه ق و را ست و رېوان به كار بېن بډ بان گه واز كړدى خه لك بډ لاي رې جازى خواى په روه رډگار، و لك له و باره وه خوا (جل شانه) ده فهرموى: ﴿اذْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ﴾ (النحل - 125) به راستى نهم نايه ته زور به تېرو ته سېلى شيوازي بان گه وازى روون كړدو ته وه، دياره رووى دواندن (خطاب) له گه ل پيغه مېهره ﷺ له دواى نه وېشه وه هه كه سينك كه به دواى پيغه مېهره ﷺ هه نكاو ده نى، كه (إن شاء الله) نهم ماموستا به رېزانه و سهرجه م ماموستايانى په سهن و زانايانى په سهن و خاوه ن هه لوېستى نې سلام، له وانه ن كه به دواى پيغه مېهره ﷺ ده كونه، وه ميراته كه دپارېزن و نه و نه ر كه دى نه و له نيو تومعه تى دا نه نجامى داوه نه وانېش به نه نده زى توا ناي خو بيان نه نجامى ده ده ن.

له م ثابته دا خوى كاربه جى ده فهرموى: ﴿اذْعُ﴾ (إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ) بانگه‌واز بکه بۆ لای رېبازى په روهرد گارت، چا نا يا چونیان بانگ بکات؟ ﴿بِالْحِكْمَةِ﴾ (ه) به قسه و کردارى به جى، يان به لیژا نى و به وه ستایى و کارامه یى، (الإصابة في القول والعمل) وه خه لك بانگ بکه بۆ لای خوا: ﴿وَالْمَوْعِظَةُ الْحَسَنَةُ﴾ به ناموژگارى چاك، وه هه روه‌ها ﴿وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾ به و شیوه‌یه که چاکتره، واته (بالطريقة التي هي أحسن) به کام رېبازو به کام چونیه‌تى به باشته به و شیوه‌یه وتوو یژيان له گه‌لدا بکه، وه نه گه‌ر نا چار بووى شه‌ره قسه و موناغه‌شهیان له گه‌لدا بکه، ﴿إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ﴾ بیگومان په روهرد گارت زانatre به ووى که له رېوى وى لایداوه ﴿وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُنْتَدِينَ﴾ وه نه ویش زانatre به وانه‌ی هیدا یه‌ت وهرده گرن، واته تو نازانى كى هیدا یه‌ت وهرده گرى و كى وهرى ناگرى، كه واته تو نه‌ركى خوت جى به جى بکه، نهك هه‌ر له رېوه بلېى: فلان كه‌س هه‌ر هیدا یه‌ت وهرنا گرى و خوتى له گه‌ل ماندوو نه‌كه‌ی!

جا لیژده‌ا نه‌و سى وشه‌یه: (الحكمة، الموعظة الحسنة، الجدل) بالتی

- (1) لیژده‌ا (ادع) (مفعول) كه‌ی (محذوف)، وه له قورثا ندا مه گه‌ر چۆن ده نا هه‌میشه هه‌ر وایه، چونكه (سیاق) كه‌ه نه‌و ده‌گه‌یه‌نى و ده‌لاله‌تى له‌سهر ده‌كات، لیژده‌ا واته: (ادع الناس الى سبيل ربك) واته: خه‌لك بانگ بکه...
- (2) وشه‌ی (الحكمة) له قورثاندا له زور (سیاق) دا هاتوم به‌كار هیژاوه، په‌دنگه زور واتا و ماناش هه‌لېگرى، په‌لام زور له زانایان به و شیوه‌یه پیژاسه‌یان كړدو كه نیمه هه‌لمانېژاردوه.

هي احسن) به بۇچوونى هن ده‌گو نځى دوو چۆرو شيوه ته‌ف سيرو
ليكدانه‌وه هه‌لېگرن:

ته‌فسىرى په‌كهم: خه‌لك له به‌رامبه‌ر هه‌قدا به‌گشتى سى‌چۆرن:-

أ- كه‌سانيك هن عه‌وداللى د‌ل‌زينه‌وى هه‌قن، واته پييان خۆشه
بيد‌ل‌زنه‌وه بۇيه به‌ په‌ر‌ل‌شه‌وه به‌ دوايدا ده‌گه‌رېن.

ب- وه كه‌سانيك هن عه‌وداللى هه‌ق نېن و به‌ شتى ديكه‌وه سه‌رقالڼ،
به‌لام نه‌گه‌ر بيد‌ل‌زنه‌وه قبووللى ده‌كهن.

ج- وه كه‌سانيكى ديكه نه‌عه‌وداللى هه‌قن، وه نه‌نه‌گه‌ر د‌ل‌زي شيانه‌وه
شوېنى ده‌كه‌ون، جا هى په‌كه‌ميان حيكه‌تى بۇ به‌كارديت
﴿اذْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ﴾ و پيويسته به‌ وه ستايى و به
عه‌قل و دانايى بانگ بكړى، چونكه نه‌و كه‌سه‌ى كه‌ عه‌وداللى
هه‌قه نه‌گه‌ر به‌ ليترانى بيخه‌په به‌رچاوى قبووللى ده‌كات، وه هى
دوه‌ميان پيويست به‌وه ده‌كات كه‌ (ترغيب و تره‌يب) ب كړى
واته عاتيفه و هه‌ست و سۆزى بچووليڼرى، چونكه نه‌و كه‌سه
سه‌رقاله و باوه‌شى له ژيانى دنيا داوه، بۇيه ده‌بى هۇ شيار
بكريته‌وه له ناخو ده‌روونه‌وه بچووليڼرى به‌ ناموژ گارى چاك
(الموعظة الحسنه) چونكه زانا يان له پينا سه‌ى (الموعظة) دا
ده‌لين: قسه‌په‌كه‌ كه‌وا دل و ده‌روون و هه‌ستى ئينسان بچووليڼرى،
سيه‌ميان كه‌ هه‌ر ناماده نيه له نه‌سلدا هه‌ق قبوول ب كات

تۆش هيچ چارت نيه ده بى و توو پزى له گه لدا ب كهي و هه ولى
دهمكوتكر دنى بدهى، كه واته: و توو پزى ان له گه ل بكه (و جادلهم)
به لام دياره نه و توو پزدهش به كام شيوه باستره ده بى و ابى، (بالتى
هي احسن) وهك ده بينين: بۆ وشه (حكمة) خوى كار به جى هيچ
وه سفى دانه ووه به كار نه هيناوه چونكه حيكمت له زاتى خويدا
هر چاكه و به و اتاي دانايى و وه ستايى و ليزا نى دى، به لام
(موعظة) ده گوچى باش بى و ده گوچى خراپيش بى، بۆ و پنه:
نه گهر له نيو خه لكدا ناموژگارى كه سيك بكه پهنه دلى پى،
نار په حهت بى، بۆ به چاكت وايه به تنيا ناموژگارى ب كهي، وه
نه گهر به ناموژگارى هه ستى بري خدار ب كهي، ماناي وايه
ناموژگارى (موعظة) به كي چاكت نه كرد، هر بۆ به ناموژگارى
مه رجار (مقيّد) كراوه به وه سفى (الح سنة) وه، هه روه ها
(جدال) يش هر نه و نه ده به س نيه كه باش بى، به لكو ده بى باستر
بى و كام شيوه باستره ناو ابى، بۆچى؟! چونكه و توو پز و مشت و مپ
شوپنى نه و به كه كه سى به ران بهر له گه ل تيك ب گيرى و
هه لپچى، له بهر نه وه پيوسته باسترين شيوازي بۆ به كار به ينى.

تهه سىرى دووهم: بۆ چوون و تهه سىرى كى ديكه له باره ي نه و سى

وشه يه ووه، نه و به كه نينسان هم هيزى (عقل) هه يه و هم
هيزى (دل) يش، به عقل له شته كان تيده گات و حالى ده بى و به دل
(قلب) يش شته كان قبول ده كات، واته: عقل هؤ كارو مهر كه زى
كهشف و ئيدراكه و. دليش هؤ كارو مهر كه زى و ستن و نه و ستن و

خۆشویستن و بوغزانندن و قبول و رەفزه، جالە کاتى بانگه‌وازدا ده‌بێ به‌ حیکمهت عه‌قلى خه‌لك بدوینى و هه‌ول بده‌ی عه‌قل و هۆشیان بیدار بکه‌یه‌وه، وه‌ به‌ ئامۆژگارى چاك دایان و هه‌ست و نه‌ستیان بزوینى، وه‌ به‌ وتووێژ به‌ چاکترین شیوه‌ش شه‌ره‌ قسه‌یان له‌ گه‌ڵ بکه‌ی نه‌گه‌ر هه‌ر عاسى بوون و له‌ گه‌ڵت که‌وتنه‌ شه‌ره‌ قسه‌و مشت و مەر‌وه‌. نه‌وه‌ ده‌باره‌ی شیواز، که‌ ده‌توانی لێ‌ده‌دا ژۆر شت باس بکری، به‌لام ئیمه‌ له‌ مه‌سه‌له‌ی حیکمهت و لێ‌زانیدا، ناماژه‌ به‌ چهند شتی‌ک ده‌که‌ین، بۆ وینه: به‌شی‌ک له‌ حیکمهت نه‌وه‌یه‌ که‌ پله‌ به‌ پله‌ خه‌لك بانگ بکری بۆلای خوا (عزّوجلّ) نابێ له‌ سه‌ره‌تادا هه‌ستین هه‌رچی نه‌مرو نه‌ه‌ی هه‌یه‌و هه‌رچی واجب کراوه‌و حه‌رام کراوه‌ له‌ لیستی‌ک دا ریزی بکه‌ین بۆ که‌ سى بانگکراو ب‌لێن: ئا نه‌وه ئیسلامه‌، که‌ بێ‌گومان به‌و شیوه‌یه‌ به‌ بارێکی قورسى ده‌زانى و بۆی نه‌جام نادری.

پیغه‌مبه‌رى خوا ﷺ کاتیک (معاذ بن جبل) □ خوا لایى رازی بی‌ت- ى ئارد بۆ ولاتی (یه‌مه‌ن) فه‌رمانى پێ‌کردوه‌ که‌ به‌ شیوه‌ی پله‌پله‌و ریزبه‌ندى ئیسلامیان بۆ پوون بکاته‌وه‌و تیایان بگه‌یه‌نێ، وه‌ک له‌م فه‌رمایشته‌دا ده‌بینی:

((عن معاذ □) بن جبل -رضي الله عنه- قال: بعثني رسول الله

(1) (معاذ بن جبل) - خوا لایى رازی بێ- یه‌کی‌ک بوو له‌ هاوه‌ له‌ ناوداره‌کانی پیغه‌مبه‌ر ﷺ که‌ ژۆر شارمزاو نه‌ه‌لی عیلم بوو، که‌واته‌ ده‌بێ بانگخوازی ئیسلامی شارمزاوی ته‌واوی هه‌بن، وه‌ک دواى باسی ده‌که‌ین.

ﷺ فقال: إِنَّكَ تَأْتِي قَوْمًا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ فَادْعُهُمْ إِلَى شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنِّي رَسُولُ اللَّهِ، فَأَنْ هُمْ أَطَاعُوا لِذَلِكَ فَأَعْلَمَهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لِذَلِكَ فَأَعْلَمَهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةَ تَوَخَّذَ مِنْ أَغْنِيائِهِمْ فَتَرَدَّ عَلَى فَقَرَاءَتِهِمْ (١)... واته: پينځه مېره ﷺ منى ناردو فېرمووى: تو ده چى بۆ لای كۆمه ليك كه ته وان خاوه نى كتيب (اهل الكتاب)ن، جا تو بانگيان بكه بۆ شايه تمان كه بيج گه له خوا ﷻ الله- په ستر او پكې ديكه نيه، وه من ره وانه كراوى خوام- واته بۆ خوا به يه كگرتن و نيه حان- جا نه گهر بۆ نه وه و لامل بيان دا يده وه فېرمان به رېي يان كرد، ننجا ناگاداريان بكه وه كه خوا ﷻ جلّ شأنه- له شه و وړژيكد ا پينځ نوېژى له سهر فېرز كردوون، نه گهر بۆ نه وه ش و لامل بيان دا يده وه فېرمان به رېي يان كرد، ننجا ناگاداريان بكه وه كه خوا صه ده قه و زه كاتى له سهر فېرز كردوون كه له ده و له مهنده كانيان و ده ده گيرى و به سهر نه داره كانيان دا دابه ش ده كړى... ده بينين ليړه دا پينځه مېره ﷺ رېز به نديى بۆ كردوون، سهره تا بانگ ده كړين بۆ تيمان و عه قيده، ننجا بۆ عيبادت، ننجا بۆ زه كات دان... هه روه ها له (صحيح البخاري) دا هاتوه كه دا يك حان (عائيه شه) خوا ليلى پازى بى فېر موويه تى: به كه مين شتنيك كه خوا نارديه خوار بۆ پينځه مېره ﷺ باسى تيمان و به هشت و دوزه خو، جا كات ييك

(١) رواه البخاري ومسلم في صحيحيهما، (بخارى) به ژماره -1458- (مسلم) به ژماره (19).

خه‌لک گه‌رپایه‌وه بۆ ئیمان، ئنجا فهرمووی: شه‌رپاب مه‌خۆن و زی‌نا مه‌که‌ن و دزی مه‌که‌ن، به‌لام ته‌گه‌ر هه‌ر له سه‌ره‌تاوه فهرمووبای: شه‌رپاب مه‌خۆن و زی‌ناو دزی مه‌که‌ن، ده‌یانگوت قه‌ت وازی لای ناهین، واته ده‌بێ له سه‌ره‌تاوه ئی حان و عه‌قیده و ئی جی دوا یی شته‌کانی دیکه‌ بخړینه روو، که‌واته: پله‌پله‌یی و پرز به‌ندی یه‌کی که‌ له‌و شتانه‌ی که‌ حیکمه‌ت و لی‌زانی ده‌یاخوای.

هه‌روه‌ها حیکمه‌ت ده‌خوای که‌:

کاتیک ئیمه‌ خه‌لک بۆ لای خوا بانگ ده‌که‌ین □ ته‌ گه‌ر بما نه‌وی له‌و بانگه‌وازه‌دا سه‌رکه‌وتوو بین- پیتوی سته‌ نه‌وا نه‌ی ق سه‌یان بۆ ده‌که‌ین باش بیانناسین و پیمان ناشنا بین، چونکه‌ جاری وایه‌ که‌ سی بانگکراو ئیمانی هه‌یه‌ و پیتویست نیه‌ باسی ئی حانی بۆ ب که‌ی، وه جاری وایه‌ نه‌و که‌سه‌ نوێژ و رۆژوو طاعه‌تیشی هه‌یه‌، که‌واته‌ ده‌ بێ چی تیدا ته‌واو نیه‌و چی تیدا نو‌فسانه‌ باسی ته‌و شته‌ی بۆ ب که‌ی، چونکه‌ وه‌ک پێشتر باسمان کرد بانگه‌واز بۆ لای خوا سی بواری هه‌ن، هه‌روه‌ها حیکمه‌ت ده‌خوای که‌ له‌ کاتی بانگه‌وازکردنماندا ئاستی خه‌لک و به‌ پیتی ئاستی تی‌گه‌یشتنی خه‌لک قسه‌ ب که‌ین، له‌وباره‌وه‌ خوای زاناو کاربه‌جی ده‌فهرمووی: ﴿قُلْ هَلْهِيَ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ﴾ (یوسف- 108)، واته: بلی: (ته‌وه‌ رێبازی منه‌ خه‌لک بانگ ده‌که‌م له‌به‌ر رۆشناییدا)، (علی بصیرة) له‌به‌ر رۆشنایی‌دا، واته: بۆ خۆم له‌ دین شاره‌زام، ئنجا بانگیان ده‌که‌م، وه‌ بۆ خوشم له‌و خه‌لکه‌ شاره‌زام و پیمان ناشنا ده‌زانم کێ بانگ ده‌که‌م و ده‌زانم له‌ چ

كاتيځدا چ قسه يه كيان بۆ ده كه م، وشه ي (بصيرة) ل پیره دا هه مووى ده گریته وه، شاره زايى و روشنايى و به صيرت له ديندا، له واقعدا، وه به و خه لكه ي كه بانگ ده كړين.

(علي بن أبي طالب) □ خوا ليى رازى بى - له و باره يه وه قسه يه كى جوانى هه يه، ده لى (ع): ((حَدَّثُوا النَّاسَ بِمَا يَعْرِفُونَ، أَتَحِبُّونَ أَنْ يُكَذَّبَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ؟)) واته: شتيك بۆ خه لك باس به كهن كه بيناسن، نيا پيتان خو شه خواو پينغه مېره كه ي (صلى الله عليه وسلم) به دروژن بزاريځ؟! واته شتيك بۆ خه لك باس مه كهن كه له عه قليا نه وه نه چى، ده بى ناستى عه قلو و روشنېرى خه لك ره چاو بكرى.

(ابن مسعود) يش خوا ليى رازى بى - هه ره له و باره وه ده لى: ((وما أنت بمحدثٍ قوماً حديثاً لا تبلى غه ع قولهم الا كان لبع ضهم فتنة (ه)))، واته: تو هيچ قسه يه ك بۆ كومه ليك ناكه ي كه عه قليان نه يگاتى و ده ركى نه كات و تېى نه گات، حه قهن ده بى ته ما يه ي ناشووب و فیتنه و تافیکردنه وه و ما يه ي گونا هباريى بۆ هه نديكيان و پيى تووشى هه له دهن.

ديسان حيكمه ت وا ده خوازى كه كاتيځ قسه بۆ خه لك ده كه ي و هه ست ده كه ي شتيك له دلى نه و كه سه دا بوته گرى كويړه، نابى تو هه ره له سه ره قسه ي خوت برؤى و گويى پى نه ده ي، به لكو ده بى كاريكى و ابكه ي نه و گرى كويړه يه ي دلى بكه يه وه بۆ نه وه ي ريځه ت بۆ خوش

(1) رواه البخاري.

(2) (مسلم) له سه ره تاي (صحيح) ي خويدا هيئاويه تى به ژماره (11).

بې بۆ قسه له گه لډا كړدنې، بۆ وينه نه گهر كه سيك له باره ي مه سه له ي نه ته و ايه تې به وه گړى كوږه ي له د لډا بې كه تا يا ئيسلام بۆ مېلا مېت و نه ته و به كې ژېړده ست و مه زلوم و سته م ليكړا و كه قه واره و ك يانې سهر به خو ي نيه و خاك زوت كړا و هك نه ته و ه ي كورد، تا يا ئي سلام له و باره و چى پي يه و ده لى چى؟! ليړه دا نه گهر بيت و با سى ئي حان و عه قيدى بۆ بكه ي يان با سى عي باده ت و نه خلاقى ئيسلام يى، رڼه گه قسه كانت باش لى و رنه گړى و چاك نه چنه نيؤ د لى! بۆ يه پي شى ده بې بي نى گړى كوږه كه ي بكه يه وه و ناماده يى گو يگر تنى تيدا پيدا بكه ي، نجا بچيه سهر ته رتبه نه سلې يه كه ي خوت، سهره تا سهرنج بده بزانه داخو چى پيويسته نه وه ي بۆ باس بكه، نجا دوا يى نه گهر ئيمان و عه قيدى نه بو له و يوه بۆ ي پيدا و ره به و ريزه ندي ي يه مه نتي قى يه ي كه شهر ع ديارى كړ ده.

كه واته كه ده ليښ: ده بې ريزه ندي ي و پله په لى رڼا و بگرى. نه وه جار و بار هه لا و اردن (استثناء) يشى تيدا يه و كه سيك كه شتي كى له د لډا بۆ ته گړى كوږه و هر ناماده نيه گو يت بۆ بگرى تاكو له و باره و شتي كى بۆ باس نه كه ي و گړى كوږه كه ي بۆ نه كه يه وه، پيويست به وه ده كات له پي شدا نه و گړى كوږه يه ي بۆ بكه يه وه، بۆ نه وه ي له و ده وازه يه و به بچيه نيؤ د ل و ده روونى و گو يت بۆ بگرى، تاكو دوا يى نه و ه دق ه ي كه به و شي و ه ي خوا نار دو به تى يه خوار و به و شي و ه يه ي كه نه و پيويستى پي يه تى جوان بۆ ي روون بكه يه وه.

نه وه له رووى شي وازى بان گه وازه وه كه پيويست سته چي كه هت و

لیژنایی تیدا رهچاو بکړی، دیاره دهگونجی زور شتی دی کهش باس
بکړی، به لām لیږده دهرفه تمان لهوه زیاتر نیه.

دوو : رېبازی بانگهواز:

له پروی رېبازی بانگهوازهوه، دهگونجی بانگهواز به تاکی بی، که
تهوه له ههمو شیوهکانی بانگهواز باشر تامانج دهپیکې و له را ستیدا
کاریگه ریشی قوولته، وهک تهوهی که دراوسې و هاومالته، یان غزم و
نزیکته، دۆست و هاوهالته، له دووکان یان قوتابخانه و کولیزه کاند،
قسه و وتوویژی له گه لدا دهکړی!

دهشگونجی به شیوهی کوهمل بی، بۆ وینه وتاری ههینی و وتاری
بونه و یادهکان (مناسبات)، وه دهگونجی به شیوهی قسه بی و به شیوهی
کردهوش بی، که بیگومان کردهوه زور کاریگه رتر له قسه و دهگونجی
به شیوهی دهرسو وانه گوتنهوه بی و... هتد.

له نوره کرهڼه نه پیل له کتلای
داسه مکتوب غږ پوځان انورمان ارزښتانی

علي بابېر/ AliBapir

archive.org/details/@alibapir

علي بابېر/ AliBapir

هغه چې
راځي پاتې مکتوبې مکتوبې علي بابېر

www.alibapir.com

English

راځي پاتې مکتوبې مکتوبې علي بابېر

سى: ئامپازى بانگه‌واز:

له پرووى ئامپازى بانگه‌وازده، پيغه مېهر ﷺ له سەردەمى خۆيدا
له پيئاو بانگه‌وازی ئىسلامىي و گەياندى پەيام و بەرنا ھەي خوادا
ھەموو ئەو ئامپاز (وسائىل) ھەي كەوتوونە بەردەستى بە كارى ھەي ھاوون،
سوودى له وتار بىنيو، له شيعرو پەخشان...، ئيمەش دەبى و ب كەين و
سوود وەر بگرين له ھەموو ئەو ئامپاز و ھەيانەي كە ئىستا له ئارادان و
تەكنۆلۆجىي سەردەم بەرھەمى ھەي ھاوون، ھەي كەنى راگەياندىن بە
پيئاو بىستراو و خويىندراو و پە ھەموو شىئەكان.

ھەلبەتە بە كارھيئەتى ئەو ئامپاز و ھەيانەش ئەك ھەر دروست
(جائزە)، بەلكو فەرز و واجيىش دەبى! چونكە ئەگەر وانە كەي تۆ
ناتوانى بەرپەرچى ئەو (باطل) ھەي خەلك بەدەيەو كە لە پەي ئەو
ئامپازانەو بەلوى دەكاتەو، وە ناتوانى ئەو ھەقەي خۆت وەك پيئوست
بگەيەنيە گوپى خەلك و جەماوەرو دلو مېشكيانى پي پۆشن و پرووناك
بگەيەو!

ئىستاش نۆرەي تەوەرەي سىيەمى وتارە كەمانە:

3) بانگه‌واز بۆ لای خوا به كى ده كړى؟!

دواى نه‌وه‌ى زانيمان بانگه‌واز بۆ لای خوا چييه ، وه چۆن ده كړى ، با بزانيڼ به كى ده كړى؟!

نه و چوار نايه‌ته‌ى له سهره‌تاي كړه‌كه‌مانه‌وه برآى قورپان خوښ ، خوښ‌ندنيه‌وه وه‌لامى نه و پرسياړه‌مان ده‌ده‌نه‌وه كه باڼ گه‌واز به كى ده كړى؟!

كى ده‌توانى خه‌لك بۆ لای خوا بانگ ب كات و خه‌لك له خواى به‌ديهيڼه‌ر نزيك بكاته‌وه ؟ كى ده‌توانى خه‌لك به‌ره‌و پابه‌نديى به شه‌ريعه‌تى خواوه بيښى؟!

خو (سبحانه و تعالى) ده‌فرموى: ﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَائُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهُي أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ ﴿٣١﴾ نَزَّلْنَا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾﴾ (فصلت 30-33)

له م چهند ثابته‌دا خوا (سبحانه و تعالى) پينناسه‌ى تيماندارانېك ده‌كات كه دياره نينسانى زور شايسته‌ن به به‌لا گهي نه‌وه كه خوا ده‌فرموي: **فَرِيشْتَه دَادَه‌بَه‌زَنَه سَه‌رِيَان، بَه‌لَي جَا خَوَاي بِالَادَه سَت ده‌فرموي: ﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا﴾**، واته: بېنگر هان نه‌وانه‌ى ده‌لېن: په‌روه‌ردگارمان خوا (الله) يه، هه‌لبه‌ته وشه‌ى (رب) له زمانى عه‌ره‌بېدا هه‌موو نهم واتيانه ده‌گه يه‌نئ: په‌ر ستراو، خاوه‌ن، په‌روه‌ردگار، سه‌بيدو سه‌روه‌ر، كه‌واته (رَبَّنَا اللَّهُ) واته: په‌ر ستراوى نيمه، خاوه‌نى نيمه، سه‌بيدو سه‌روه‌رى نيمه، په‌روه‌ردگارو مشورخوړى نيمه، خوايه، نجا نه‌و كه سانه ناوا ده لېن و **﴿ثُمَّ اسْتَقَامُوا﴾** پا شان به‌رده‌وامېش ده‌بن، واته: راوه‌ستاو داهه‌زراو ده‌بن له‌سهرى، ناسانه تو بليي: په‌روه‌ردگارم خوا (الله) يه، به‌لام زور زه‌حمه‌ته له سهرى به‌رده‌وام بى، ناسانه‌ى قسه‌ى هه‌ق بكه‌ى، به‌لام دوايى زه‌حمه‌تى ده‌وى نا هاده‌بى باجه‌كه‌شى له‌سهر بده‌ى!!

جا كه‌سانېك به‌و شي‌وه‌يه‌ن **﴿تَنْزَلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَايِكَةُ﴾** فريشته‌كان داده‌بَه‌زَنَه سَه‌رِيَان، زورېك له تو يژه‌وه‌راني قور نان ده لېن: له يژه‌دا مه‌به‌ست حاله‌تى سه‌ره‌مه‌رگه به به‌لگه رسته‌ى دواتر، چونكه نينسان له‌و حاله‌ته‌دا زور پېنويستى به‌وه هه‌يه كه ترسى لى بره‌وينرېته‌وه‌و دلخوش بكرى و غه‌م و په‌ژاره‌ى لى لاېردرئ، كه دواتر ده‌فرموي: **﴿أَلَا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا﴾**، واته: ترستان نه‌بئ له داهاتوو و په‌ژاره‌تان نه‌بئ بۆ رابردوو، چونكه نه‌وه‌ى په‌رېزى پاك بوو به‌رچاويشى رووناك ده‌بئ!

هه‌روه‌ها فریشته‌كان پېښیان ده‌لین: ﴿وَأَبَشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ﴾ دلخوش بن بهو به‌ه‌شته‌ی که به‌لینتان پېندراوه، که‌واته: نه‌وه حاله‌تیکی دیکه‌یه‌و خه‌ریکه‌ دونه‌یا به‌جی ده‌یلن. نه‌وه به‌ه‌شته‌ی که له حاله‌تی دونه‌یادا به‌لینتان پېنده‌دراو نایه ته‌کانتان به سهردا ده‌خویندراپه‌وه، ئیستا دلخوش بن و موژده‌تان لیبی نه‌وه به‌ره‌و نه‌وه به‌ه‌شته‌ ده‌چن! ﴿لَعَنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ﴾ ئی‌هه دۆستی ئیوه‌ین و پشتیوانی ئیوه‌ین له ژیان‌ی دونه‌یاد دواړژدا. ئه‌جا باسی به‌ه‌شته‌که‌یان بۆ ده‌کهن و زیاتر دلخوشیان ده‌کهن، ﴿وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ﴾ هه‌رچی نه‌فستان بیه‌خوازی له‌وه به‌ه‌شته‌دا هه‌یه‌و هه‌رچی داوای بکه‌ن لیبه‌تی، نه‌وه‌ش ﴿لَوْلَا مِّنْ غُفُورٍ رَّحِيمٍ﴾ میوانداری‌یه‌که له لایه‌ن‌خوای خاوه‌ن لی‌بوره‌دی به به‌زه‌یی‌یه‌وه.

هه‌ل‌به‌ته لی‌رده‌ا نه‌گه‌ر مه‌به‌ست له نایه‌ته‌که حاله‌تی سهره‌مه‌رگیش بی، به‌لام رسته‌ی دوا‌یی ﴿لَعَنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ﴾ نه‌وه ده‌گه‌یه‌نی که به‌راستی فریشته‌كان هاوده‌م و هاوارن له‌گه‌ل نه‌هلی ئیمانی خاوه‌ن ئیستیقامه‌ت و دامه‌زراوی‌دا.

ئنجای بی‌گومان فریشته‌کانی خوا چ ده‌وریک ده‌بینن بۆ ئیما‌نداران، به‌پېچه‌وانه‌وه شه‌یتانه‌كان (شیاطین) هه‌مان ده‌ور ده‌بینن بۆ نه‌هلی کوفر، نه‌وه‌تا‌خوای به‌رزو توانا ده‌رباره‌ی نه‌هلی کوفر ده‌فه‌رموی: ﴿إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ﴾ (الاعراف-27)، واته: ئی‌هه شه‌یتانه‌کاتمان کردۆته دۆستی نه‌وا‌نه‌ی ئی‌هان ناهینن، هه‌روه‌ها

فهرموويه تى: ﴿شَيَاطِينَ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا﴾ (الاحكام - 112)، واته: شه‌پتانه كاني ناده‌میزادو چين هه‌نديكيان قسه‌ى فريودهر ده‌خه‌نه دلى هه‌نديكيان نه‌وه، د پاره تهنيا شه‌پتاني جيننى قسه‌ى فريودهر ده‌خاته دلى شه‌پتاني ناده‌میزاده‌وه، كه‌واته: وه چۆن خواى په‌روه‌ر دگار شه‌پتانه كاني مه‌يسهر كردوون كه له خزمه‌ت نه‌هلى كوهر دابن و پشتتگيري و هاوكاري يان بكهن له‌سهر كوفره‌كه‌يان! به هه‌مان شپوه به بارى پيچه‌وانه‌وه فريشته پاكه‌كانيشى كردوون به دۆست و پشتيوانى نه‌هلى تيمان!

هه‌لبه‌ته شه‌پتانه كان وه‌سوه‌سيان هه‌يه، وه كه له و نايه‌ته‌ى ديكه‌دا هاته كه ده‌فهرموى: ﴿وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ﴾ (الاحكام - 121) ليره‌دا (وحي) به واتاى وه‌سوه‌سيان هاته، چونكه وه حى به قسه‌ى په‌نهان ده‌گوترى، وه‌سوه‌سيان به ده‌نكي زيرو خشل ده‌گوترى، چونكه ده‌نگي كى كپو له‌سهرخوى هه‌يه، كه‌واته: خالى هاوبه‌شى ن پوان وه‌سوه‌سيان وه حى نه‌وه‌يه: هه‌ردووكيان په‌نهان، دپاره وه‌سوه‌سيان شه‌پتانه‌وه‌يه وه‌حيش له‌خواوه‌يه له‌رپى فريشته‌كانه‌وه ده‌گه‌يه‌نرى، جا نه‌گه‌ر شه‌پتانه كان وه‌سوه‌سيان هه‌يه بۆ دۆسته‌كاني خويان له نه‌هلى كوهر، نه‌وه فريشته به‌رپزه‌كانيش وپراى وه‌حى بۆ پيغه‌مبه‌ران (عليه‌م‌ال‌صلاة وال سلام) تيلهاميان هه‌يه واته (خوريه) كه به فهرمانى خوا ده‌بخه‌نه ن پيو دلى تيمانداران!

وه به‌راستى ماموستا به‌رپزه‌كان! تينسانى تيماندار هه‌رگه‌سه به

نه دازه‌ى ئيمانې كې به ناشكرا هه‌ست به خورپه (إلهام) ده كات كه له لايېن خواوه (جل شأنه) و به هوى فريشته كانه وه ده‌خريته نيو دلييه وه، جارى وايه تو له گهرمې وتار دای يان له گهر مې دهرس گوته نه وه دای، په كسهر شتيكت دېته نيو دلّه وه، خواى په نهانېن زانستىكت فير ده كات و خورپه يه كت دېته نيو دلّه وه، كه رهنكه پيشت هرگيز نه وه ت نه زانېبى! هه‌روهك چۆن سهير ده كه يېن نه هلى كوفريش في كرو زه يېن و بۆچونى پيسو گلاو، يان پيلان و فيل و ته له كې وايان لى دهرده چى كه زور سهيرو عه جاييه و ده لى ته و كابرليه ده بى چۆن نه وه زانېبى؟! كه بېگوما شهيتانه كان له پ شت نه و في كرو پيلان و فيلان نه و نه وانه وه، وهك چۆن فري شته كانيش له پ شت بيروراو نيچتې هاده جوانه كانى نه هلى ئيمانې وه، كه مايه ي رهامه نديى خواو سوودو به رژه ونديى خه لكڼ!

به لى جا خواى به رزو بى وينه له كو تاىي نه و نايه تا نه دا كه پيناسه ي نه هلى ئيمانى پي كړدن، ده فهرموى: ﴿وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾، كه واته: نه وانه ي خه لك بۆ لای خوا بانگ ده كڼ، نه وانه كه ده لىن: په روه ردگارى ئيه هه خوايه (جل شأنه) وه خوراگرى و به رده وامى (استقامه) ي شيان هه يه له سهرى، وه فريشته كان له گه لىان دا هاوده م و هاوړازن و بونه دوستيان له ژيانى دنيا و دواړو ژداو له سه ره مه رگيش دا موژده ي خوشيان پيښه ده، تا نه و جوړه كه سانه ده توانن كه خه لك بۆ لای خوا بانگ بكڼ!

چونكه ئيمه گوتمان: بانگه‌واز بۆ لای خوا به كى ده كړى؟! به راستى

به همموو كهس ناكړى، به لكو بانگه‌واز بۆ لای خوا (عزّ و جلّ) به
دوستانى خوا ده كړى دياره همموو نيمانداريك دوستى خوا يه وهك له
چهنډان نايهت دا هاتوه: ﴿اللّٰهُ وَلِيُّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا﴾ (البقرة- 257)، ﴿وَاللّٰهُ
وَلِيُّ الْمُؤْمِنِيْنَ﴾ (آل عمران- 68)، ﴿اَلَا اِنَّ اَوْلِيَاءَ اللّٰهِ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ﴾ ﴿الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ﴾ (هوس 62-63)، كهواته
همموو نيمانداريك به نه‌ندازى نيمان و ته‌قوايه كهى د دوستى خوا يه،
وهك زانايان گوتويانه: (مَنْ كَانَ مَوْمِنًا تَقِيًّا، كَانَ لِلّٰهِ وَلِيًّا) جا هه‌تا
نينسان دوستايه‌تى له‌گه‌ل خوادا باشترو له خوا نزيكتر بى، زياتر
ده‌توانى خه‌لك بۆ لای نه‌و دوسته‌ى خوى بينى و به رېبازه كهى و به
به‌ندايه‌تى كرديان بوى ناشناتريان ب كات، وه چاكتر ده‌توانى نه‌و
په‌روهر د گاره‌يان له‌لا خوښه‌ويست بكات و شكوداريى و گه‌وره‌يى خوا يان
بخاته دلّ و دهر وونه‌وه!

بيگومان كه‌سيك له خوا (سبحانه و تعالى) دوور بى ناتوانى خه‌لك
له خوا نزيك بخاته‌وه، من زور جار نه‌م وېنه‌يم هېناوه ته‌وه: نا سنيكى
ساردو رېشو رېق ده‌خه‌يه نيو كوره‌يه كه‌وه، سه‌ير ده‌كهى دواى ماوه‌يه‌ك
نه‌و كوره‌يه نه‌و ناسنه له‌گه‌ل خويدا هاورېنگ ده‌كات و رېنگ و شيوه‌ى
ده‌گوړى له رېقى يه‌وه نه‌رمى ده‌كات، له رېشى يه‌وه سوورى ده‌كا ته‌وه!
به‌راستى نيمه‌ش كاتيك ده‌توانين خه‌لك بۆ لای خوا (جلّ و علا) بانگ
بكه‌ين و لىي نزيك بخه‌ين، كه بۆ خومان لىي نزيك بين! كاتيك ده‌توانين
خه‌لك بۆ خوا فهرمانبهر بكه‌ين كه بۆ خومان فهرمانبهرى خوا بين!!
تنجا ته‌گه‌ر سه‌رنجى نه‌و رسته قورئانى يه‌ش بده‌ين زور شتى تيدا

دهبينين: ﴿وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ﴾، بيگومان ده بى خه لك بانگ كړدنه كهى بۆ لای خوا و رېبازه كهى بى، نهك بۆ لای خوى! من هميشه ناموژگارى خه لك و خوشك و برابيانى خومانم كړدوه و پيښيانم گوتوه: كاتيك خه لك ددهويښ و قسه يان بۆ ده كهڼ هه ر به نا يه تى قورنان و فەرموودهى پيغه مېر ﷺ قسه يان بۆ بكهڼ! پاشان بانگ يان بكهڼ بۆ لای خوا (سبحانه و تعالى) نهك بۆ لای = ييزب رېك خراو و شه خس چونكه شه خس و حيزب و رېك خراو هموى ده بى له خزمهت دينى خوا دابى، ټيښه ش نه وه مان له خه لك دهوى كه بېه سترينه وه به دين و شەريعه تى خواوه، جا نه و كاته له خزمهت نه و كه س و ح ييزب و رېك خراو كوښه له ش دا ده بن و كه له خزمهت ئي سلام و ديځى خواى په روه ردگار دان! به لام كه به دينى خوا (عز وجل) نه به سترانه وه، نه و كاته نه گهر له نيو ح ييزب و رېك خراو كى ئي سلاميښ دا بن هيچ سوو ديكي نيه و بايى فلسيځكو نه بۆ قيامه تى خوى سوود ده بينى و نه سوو ديشى بۆ تۆو حيزب و رېك خراوه كه ت هه يه! هه لېه ته به پيچېه وانه ي حيزبه عدلمانى به كانه وه كه ده يا نه وى خه لك له خزمه تى خو يان و رېك خراو مه رامه كانيان دابى، به راستى ده بى ټيښه هه ولده ين خه لك له خزمه تى دينى خوا دابى، جا نه گهر به كه لكى دينى خوا هات، به كه لكى تۆش و خويښى هاتوه!

تنجا هه ر له نايه ته كه دا هاتوه، ﴿وَعَمِلَ صَالِحًا﴾ وه كړدوه وى چاك بكات، شتيكى ناماقول له ټينسان قسه ي باش بۆ خه لك بكات، به لام

بۆ خوى كړده‌وه‌ى خراب ته نجام بدات، په لكو ده‌بى پيشى كړده‌وه‌ى چاك بكات، نجا نه‌و كړده‌وه چاكانه‌ى كه بۆ خوى ته نجامى داوڼ بۆ خه لكيشيان باس بكات! هه‌روه‌ها ته‌م ر سته‌يه‌ش زور ج يى سهرنجه: ﴿وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾ وه بللى من له مسولمانام، نابى با بای بانگه‌وازكار خوى له مسولمانان جيا بكا ته‌وه، واته كه خه لك بۆ لای خوا (عز وجل) بانگ ده‌كات، نابى پيى وابى له خه لك زور گه‌وره‌ترو چاك‌ترو ره‌سهنتره!

وهك جارى ديكه‌ش باس‌م كړده‌و وتاربيتر (خطيب) كه ده چيته سهر مينبه‌ر ته‌گه‌ر ناگادارى خوى نه‌بى شه‌يتان وه‌سوده‌ه ده‌خاته دلى يه‌وه‌و ده‌لئ: تو له‌سهر مينبه‌رى، كه‌واته تو چاك‌ترى له هه‌موو نه‌وا نه‌ى له خوار مينبه‌ره‌وه‌ن! يان كه ده‌چيته ميحراب، پيى ده‌لئ: مادام له پيش هه‌مووانى، تو له هه‌موو نه‌وانه چاك‌ترى كه له پشت توه‌ه راوه‌ستاون! كه بيگومان نه‌وه وه‌سوده‌ه‌ى شه‌يتانه و رهنكه مسولمانى وا هه‌بى له ريزى دواوه‌و له پشتى پشته‌وه بى له نو يتر كړدن دا، په‌لام خواى په‌نه‌انين له‌به‌ر نه‌و له نيمامه‌كه‌ش خوش بى! رهنكه كه‌سى وا هه‌بى له خوار مينبه‌ره‌وه به‌لام به هوى دووعاى نه‌وه‌وه، خوا ئي له‌هامى دلى نه‌و ماموستايه‌ش ب بكات كه له سهر مينه‌په‌ره‌و و تار دده‌ات! وهك پيغه‌م په‌ر ﷺ ده فهرموئ: ((هَلْ تُدْ صَرَوْنَ وَتُرَرْنَ قَوْنَ إِلَّا بِضُعْفَائِكُمْ)) (۱)، واته: ئايا هه‌ر به هوى بيهيژه‌كانتانه‌وه سهرناخريڼو

(۱) رواه البخاري برقم : (2739).

رؤزيتان نادرېتې؟!

به لى بېگومان ده بى ئين سانى م سولمان به گ شتى و با بای بانگه‌وازكار به تايبهت خوى له لا بچووك بى، ئنجا له لای خوا گه‌وره ده‌بى و له لای خه لكيش رېزو خوشه‌ويستى پيدا ده‌بى!

وه من پېم وايه هم رسته به پرسته قورنايه ﴿وَقَالَ الْإِنْسِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾ نه‌وى لى ودرده‌گيرى كه ده‌بى خوت جيا نه‌كه‌يه‌وهو هيچ فهل و ئيمتيازو شتيك بۆ خوت بريار نه‌دهى، نه‌خير به لكو ده‌بى بلا يى من له گهل مسولمانانو له خزمه‌تيان ده‌م، نه‌وه‌نده هه به ق سه له‌و خه لكه زياتر ده‌زانم و شتيك له دينى خوا شاره‌زاترم و ئي سلاميان بۆ باس ده‌كم! نه‌وه له لايه‌كو له لايه‌كى دى كه‌وه پيوي سته به هيچ ناوونيشانيك خومان جيانه‌كه‌ي نه‌وه‌و، نه‌گه‌ر نا چارېش بووى بۆ هه‌لس‌وكه‌وت و مامه‌له (تعامل) له گهل واقيعدا ريك خراوو حيزب يك پيك بيتى و لافيتيه‌كه هه‌لبواسى، نابى نه‌وه بكرى ته بناغه يه‌ك بۆ دوستايه‌تى و دوژمنايه‌تى (الحوالة والمعاداة) واته: هه‌ر چى له‌و بازنه‌يه‌دا له گه‌لت يه‌كى نه‌گرته‌وه‌و- هه‌رچه‌نده مسولمان و ئيمانداريش بى- به شيوازيكى ديكه ته‌ماشاي بكه‌ي، چونكه نه‌وه پي چه‌وانه‌ي نه‌ويه كه خوا جل شانه- ناوى لي‌ناوين مسولمان: ﴿هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا﴾ (الحج-78)، وه خوا جگه له‌و ناوه هيچ ناويكى ديكه‌ي لى نه‌ناوين، بويه پيويسته ته‌نيا نه‌وه ناوه خومان ناو بنيين كه خواى كاربه‌جى بوى هه‌لبژاردووين و هه‌ر له‌سهر نه‌و ناوه‌ش دوستايه‌تى بكه‌ين و، نه‌و بازنه‌يه‌ش كه خوا بوى ديارى كردووين

بیکه‌ینه نیوه‌ړځکی کۆبوونه وه‌مان و له‌سه‌ری بژین!
ئیستاش نوره‌ی ته‌وه‌ره‌ی چواره‌م و کۆتایی یه :

4) نامانجی بانگه‌واز بۆ لای خوا (سبحانه و تعالی) چی یه؟!

لیږده‌دا من سئ نامانجم دیاری کردوون له نامانجه‌کانی بانگه‌وازی
خه‌لک بۆ لای خوا که له دنیا‌دا ده‌سته‌به‌ر ده‌بن و دێغه‌دی، له‌گه‌ل
مه‌به‌ستی‌کدا که له دواړو‌څا دێغه‌دی، هه‌لبه‌ته نامانجه‌دون یایی
به‌کانیش له‌خزمه‌ت مه‌به‌سته‌قیامه‌تی یه‌که‌دان:

یه‌که‌م: یه‌که‌مین نامانج (ه‌دف) له بانگ‌کردنی خه‌لک‌دا بۆ لای خوا
(عزّ وجلّ) ته‌وه‌یه‌که: ئیمه له‌سه‌رمان فه‌رزو پی‌ویسته خه‌لک بۆ
لای خوا بانگ بکه‌ین، ته‌و خوا‌یه‌ی (جلّ شانه) که به‌ندا‌یه‌تی بۆ
ده‌که‌ین و هه‌ول‌به‌دین خوا‌ی به‌رزو بی‌هاوتا به‌نده‌ی زۆربن و دۆست و
فه‌رمان‌به‌ری زۆر بن، وه‌ دوژمن و ناحه‌زی که‌م به‌غه‌وه، چون‌که
ته‌گه‌ر ئینسان که‌سیکی خوش‌ویست هه‌ر ده‌کات دۆست و نزیکی
زۆربن! ئیمه‌ش ده‌بی خوا‌ی به‌دییه‌ی نه‌رمان له هه‌موو که‌سو
هه‌موو شتی‌ک خوشتر بو‌ی، وه‌ک ده‌فه‌رمو‌ی: ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا أَ هُدًى
حُبًّا لِلَّهِ﴾ (البقرة-266) .

تنجا خواى په روهردگارىش له سهرى فهرز كړدووين كه بانگه‌وازی
 بۆ لا بكهين وهك ده‌فهرموى: ﴿وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ
 وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾
 (آل عمران- 104)، واته: (با له نيوده‌دا كۆمه‌ليك هه‌بن كه بانگه‌واز
 ده‌كهن بۆ چاكه‌كارى (اخير)- كه ئى سلامه-، وه فهرمان په
 چاكه ده‌كهن و رڼ له خراپه ده‌گرن، وه ههر ته‌وا نه‌ش سهر‌فرازن)
 ته‌وه ته‌گهر (من)ى وشه‌ى (منكم) (من)ى هه‌ نديك (تب‌ عيىض)
 بى، به‌لام ته‌گهر هى روونكرده‌وه (بيانىة) بى واته: ئى يوه ته‌ى
 مسولمانينه! هه‌مووتان كۆمه‌ليك بن كه ته‌و كارانه ده‌كهن!

وهك پيشتريش باسما كړد خواى به به‌زه‌بى له سوورده‌تى
 (العصر) دا ده‌فهرموى: ﴿وَكُونُوا بِالْحَقِّ أَوْ كُفَّارًا صَوًّا بِالْصَّبْرِ﴾
 كه‌واته: ته‌و هه‌قه‌ى وه‌رمان گرتوه كه له نيمان و كرده‌وه‌ى چاكى
 ئيمه‌دا به‌رجه‌سته بووه، ده‌بى ته‌و هه‌قه به خه‌لك رابگه‌يه‌نين،
 ته‌گهر ته‌و هه‌قه رانه‌گه‌يه‌نين، وه خو هانى له سهر را نه‌گري‌ن و
 خه‌لكيشى له‌سهر رانه‌سپي‌رين به خوراگري‌ى، ما ناي وا په له‌و
 زه‌ره‌مه‌ندى په رزگارمان نابى!

هه‌روره‌ها پيغه‌مبه‌رى خوا ﷺ ده‌فهرموى (... بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ
 آيَةً) (1)، واته: (يه‌ك نايه‌تيش بى له منه‌وه بيگه‌يه‌نين به خه‌لك)
 كه‌واته ته‌گهر يه‌ك نايه‌ت، يه‌ك فهرمايشتى پيغه‌مبه‌ر ﷺ يه‌ك

(1) بېروانه (صحيح البخاري) كه به ژماره (3461) هيندوايه‌تى.

هه‌قیقه‌تی شه‌رعی لای هه‌ر مسوڵمانێك هه‌بێ. ئه‌وه ئه‌مانه ته‌و
مادام ده‌یزانی ده‌بێ بیگه‌یه‌نی به‌ خه‌لك!
ئه‌وه ناماڤی یه‌كه‌می بانگه‌واز بۆ لای خوا (سبحانه و تعالی) كه
به‌شێكه له مسوڵمانه‌تیمان و یه‌كه‌كه له‌و شتانه‌ی كه به‌ندا یه‌تی
خۆمانی پێ ته‌واو ده‌كه‌ین بۆ خوای په‌روه‌ردگار و ئه‌ركێکی پێویسته
له‌سه‌رمان و پێویسته پێی هه‌ستین و جێ به‌جێ بکه‌ین.

دووهم: ناماڤیکی دیکه‌ی بانگه‌واز بۆ لای خوا ئه‌وه‌یه كه ﷺ سولمان
ده‌بێ به‌ ته‌نگ خه‌ڵا كه‌وه بێ به‌ گشتی، وه‌ك پێغه‌م به‌ر ﷺ
ده‌فه‌رموی: ((الدِّينُ النَّصِيحَةُ، قُلْنَا لِمَنْ؟ قَالَ لِلَّهِ وَلِكِتَابِهِ وَلِرَسُولِهِ
وَلِأَئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ وَعَامَّتِهِمْ)) (١) ، واته: (ئیسلام دڵسۆزی‌یه، گوتمان بۆ
کێ؟ فه‌رموی: دڵسۆزی‌ی بۆ خوا و بۆ کتیبی خوا و بۆ پێغه‌م به‌ری
خوا ﷺ و بۆ پێشه‌وا یانی مسوڵمانان و بۆ مسوڵمانان به‌ گشتی)،
هه‌لبه‌ته مامۆستا به‌رپێره‌کان! هه‌مووتان ده‌زانن كه و شه‌ی
(نصیحه) له كوردیدا واته نامۆژگاری، به‌لام له ته‌ سه‌لێ زه‌مانی
عه‌ره‌بیدا واته (دڵسۆزی) و به‌ مانای (موعظه) نایه‌ت، له كوردیدا
ده‌لێ: نه‌صیحه‌تی كرد، واته: نامۆژگاری كرد، به‌لام وه‌ك گوتم: له
ئه‌سه‌لێ زماندا و له فه‌رموده‌كه‌شدا به‌ واتای دڵسۆزی‌ی دی، چونكه
ئێمه چۆن نامۆژگاری خوا بکه‌ین؟! یا چۆن نامۆژگاری كتیبه‌ی
خوا و پێغه‌م به‌ری خوا ﷺ ده‌کری؟! نه‌خێر به‌لكو مانا كه‌ی به‌و

(١) رواه البخاري ومسلم.

شيوه يه يه كه ئيمه كردمان.

جا دلسوژى بۆ مسولمانان به گشتى، نهويه كه بانگيان بكه ين بۆ نهو هه قه ي كه خوا ناردويه تى، ناگاداريشيان بكه ي نهو لهو ناهه قه ي كه دژى شه ريعه ت و دينى خوايه.

ههروه ها پيغه مبه ر ﷺ ده فهرموئ: ((كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ)) (1)، واته: هه ر كاميك له ئيوه چاو دي ره و به ر پرسيار بيه به رانبه ر به خه لك و كۆمه لگاي خۆى (2) جا هه ركه سيك بن-.

كه واته: به ته نگه وه بوون و دل سوژى و په رۆشان به ران به ر به خه لك و كۆمه لگامان له سه ر فه رزو پيويسته ، وه كه له فهرمووده كه ي پيشتريشدا پيغه مبه ر ﷺ دين (3) ئه سلام-ى له دل سوژيدا كورت و پوخت (خلاصه) كردۆته وه، ده فهرموئ ((الدين الناصحة)) دين دل سوژى يه، وه كه چۆن ده رباره ي هه جى مالى خوا پيغه م به ر ﷺ فهرموويه تى: ((الْحَجُّ عَرَفَةَ)) (4) واته: (هه ج برى ته يه له راوه ستان له عه رفات) چونكه راوه ستان له عه رفات پايه ي هه ره گه وره ي هه جه، نه گه رنا هه ج جگه له راوه ستانى عه رفات كۆمه ليك پايه و نه رك و واجيباتى ديكه شى هه ن، به لام پايه ي هه ره گه وره ي عه رفات، لهو فهرمووده يه شدا پيغه مبه ر ﷺ دين (5) ئه سلام-ى له وه دا كورت و پوخت كردۆته وه كه برى ته له په رۆشو دل سوژى بۆ خوا (سبحانه و تعالى) وه بۆ كتيبي خوا (6) قورئان- و بۆ پيغه مبه رى

(1) رواه مسلم.

(2) رواه البخاري.

خوا ﷻ، وه بۆ پيشه و ايان و بۆ مسولمانان به گشتى.

سى يه م: بنياتنانى كۆمه لگاي ئىسلاميى و بهرپا كردنى دينى خوا: خواى بهرزو توانا له سى سوورته تى قورنا ندا (التوبة، الفتح، الصف) دا يه ك رسته ي فهرمووه و له هر سى سوورته كاندا دووباره بۆته وه، كه ده فهرموى: ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ﴾، واته: خوا نه و كه سه يه كه پينغه مبهرى خوى ناردوه به رينمايى يه وه وه به دين و بهرنامه يه كى هه قه وه.

كه واته: ئي سلام پيش نه وه ي دين و بهرنامه يه كى هه قو سيسته ميكي هه قى حوكمراى بى بۆ بهرپاكران و پياده كران له ژيانى خه لك و كۆمه لگادا. هيدايت و رپروونى يه وه ده بى تا كه كان وه ريبگرن به هوى بانگه وازو خه لك بانگ كردنه وه، ههروه ك دوا يى كۆمه ليك ميكانيزمى ديكه ش هه ن بۆ نه وه ي شه ريعه تى خوا بچه سپيترى و پياده بكړى.

ئىستاش با بۆ زياتر بهرچاو و روونبونه وه مان له باره ي نامانجى يان نامانجه كانى بانگه وازى ئىسلامييه وه. ته م فهرمايشته بينينه وه:

((عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ -رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا- فِي حَدِيثِ الْخَبْشَةِ مِنْ كَلَامِ جَعْفَرٍ فِي مَخَاطِبَةِ النِّجَاشِيِّ فَقَالَ لَهُمْ.. فَقَالَ لَهُ أَيُّهَا الْمَلِكُ! كُنَّا قَوْمًا أَهْلَ جَاهِلِيَّةٍ

نَعْبُدُ الْأَصْنَامَ وَنَأْكُلُ الْمَيْتَةَ وَنَأْتِي الْفَوَاحِشَ وَنَقْطَعُ الْأَرْحَامَ وَنُسَيِّئُ الْجَوَارِ وَيَأْكُلُ الْقَوِيُّ مِنَ الضَّعِيفِ، فَكُنَّا عَلَى ذَلِكَ حَتَّى بَعَثَ اللَّهُ إِلَيْنَا رَسُولًا مِنَّا نَعْرِفُ نَسَبَهُ وَصِدْقَهُ وَأَمَانَتَهُ وَعَفَافَهُ، فَدَعَانَا إِلَى اللَّهِ لِنُوحِدَهُ وَنَعْبُدَهُ وَنَخْلَعَ مَا كُنَّا نَعْبُدُ نَحْنُ وَأَبَاؤُنَا مِنْ دُونِهِ مِنَ الْحِجَارَةِ وَالْأَوْثَانِ.

وَأَمَرَنَا بِصَدَقِ الْحَدِيثِ وَأَدَاءِ الْأَمَانَةِ وَصِلَةِ الرَّحِمِ وَحُسْنِ الْجَوَارِ وَالْكَفِّ عَنِ الْمَحَارِمِ وَالِدِمَاءِ وَنَهَانَا عَنِ الْفَوَاحِشِ وَقَوْلِ الزُّورِ وَأَكْلِ مَالِ الْيَتِيمِ وَقَذْفِ الْمُحْصَنَةِ، وَأَمَرَنَا أَنْ نَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَأَمَرَنَا بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَالصِّيَامِ. قَالَ: فَعَدَّدَ عَلَيْهِ أُمُورَ الْإِسْلَامِ، فَصَدَّقْنَاهُ وَآمَنَّا بِهِ وَاتَّبَعْنَاهُ عَلَى مَا جَاءَ بِهِ (أَخْرَجَهُ الْإِمَامُ أَحْمَدُ، وَقَالَ أَحْمَدُ شَاكِرٌ: إِسْنَادُهُ صَحِيحٌ، وَقَالَ الْهَيْثَمِيُّ إِسْنَادُ رَجَالِهِ صَحِيحٌ.

له و فەر مووده يه دا بۆ مان پروون ده بیته وه که خه لک بانگ کړدن بۆ لای خوا (عز وجل) چندان رده هندی فراوی همن، وه بۆ مان دهرده که وئ که پیغه مبهری خوا ﷺ چۆن خه لکی بۆ لای خوا بانگ کړدوه و خه لکی له چى يه وه بۆ چى بانگ کړدوه، ئیستاش با پرگه پر گه به کورتى فەر مووده که مانا بکه یین:

((عَنْ أُمِّ سَلْمَةَ -رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا- فِي حَدِيثِ الْحَبْشَةِ مِنْ كَلَامِ جَعْفَرٍ فِي مَخَاطِبَةِ النَّجَاشِيِّ فَقَالَ لَهُمْ.. فَقَالَ لَهُ أَيُّهَا الْمَلِكُ! كُنَّا قَوْمًا أَهْلَ جَاهِلِيَّةٍ نَعْبُدُ الْأَصْنَامَ وَنَأْكُلُ الْمَيْتَةَ وَنَأْتِي الْفَوَاحِشَ وَنَقْطَعُ الْأَرْحَامَ وَنُسَيِّئُ الْجَوَارِ وَيَأْكُلُ الْقَوِيُّ مِنَ الضَّعِيفِ)) وَاتَّهَتْ: (أُمُّ سَلْمَةَ) هَاوْسَهُرَى بِهِرِزى پیغه مبهر ﷺ - خوا لیلى رازى بى، وتوویرى نیوان جه عفرى کورى نه بوو طالب □ خوا لیلى رازى بى و پادشای حبه شه (نجاشي) مان

بۆ ده‌گیرېتنه‌وه، جه‌عفه‌ر پی‌ی ده‌لئ: ته‌ی پادشا ئیمه‌ کۆمه‌لنک بووین کۆمه‌لگایه‌ک بووین که: بته‌ کاتمان ده‌په‌رستی، گوشتی مرداره‌وه‌بوو هان ده‌خوارد، شتی نا‌قول‌امان (ﷻ) ده‌کرد، په‌یوه‌ندی خزمايه‌تیمان ده‌پ چراند، له‌ دراوسی‌یه‌تیدا له‌گه‌ل په‌کدی خراب بووین، ته‌وه‌مان که به‌هیزبوو ته‌وه‌ی ده‌خوارد که بی‌هیز بوو، -واته‌ یاسای دار ستان و یا سای دهر یا حاکم بوو-، ناوا باسی سه‌رده‌می نه‌فامی‌تی ده‌کرد، ئنجا ده‌لئ: (فَكَرْنَا عَلَىٰ ذٰلِكَ حَتَّىٰ بَعَثَ اللّٰهُ اِلَيْنَا رَسُوْلًا مَّا نَعْرِفُ نَسَبَهُ وَصَدَقَهُ وَاَمَّا نَتُّهُ وَعَقَاۗفُهُ فِدْعَانَا اِلَى اللّٰهِ لِنُوَحِّدَهُ وَنَعْبُدَهُ وَنَخْلَعَ مَا كُنَّا نَعْبُدُ نَحْنُ وَاَبَاؤُنَا مِنْ دُوْنِهِ مِنَ الْحَجَارَةِ وَالْاَوْثَانِ)، واته: ئیمه‌ له‌سه‌ر ته‌و شی‌وه‌یه بووین تا خوا پی‌غه‌مبه‌ریکی ﷺ له‌ خومان بومان نارد، په‌ چه‌له‌کی دهنه‌ سین، راست‌گو‌یی ته‌ومان ده‌زانی، نا‌گاداری ته‌مانه‌ت و پاکیی ته‌و بووین، نه‌فس به‌رزیی و پاکیی (عفا)ی ته‌و پی‌غه‌مبه‌ره‌مان له‌به‌رچاو بوو، جا

(1) چونکه وشه‌ی (فاحشه) هر به‌ ما‌نای (زینا) نایه‌ت، به‌لکو به‌ (دُخُل)یش ده‌گو‌ترئ، واته‌ چرووکی و پړدی، وه‌ک خوا (عز و جل) فەرموویه‌تی ﴿اِنَّ الشَّيْطَانَ يَعِزُّكُمُ الْفَقْرَ وَيَاۤمُرُكُم بِالْفَحْشَاۗءِ وَاللّٰهُ يَعِزُّكُم مِّنۡهُ وَيُفَرِّقُ بَيْنَهُمۡ﴾ (البقره ۲۶۸)، که دیاره‌ مه‌به‌ست له‌ (الفحشاء) لی‌رده‌ا پړدی و چرووکی‌یه وه‌ک له‌ سیاقی ثابته‌کان د‌رده‌ که‌وئ. وه‌ به‌ سه‌ی خراب‌یش ده‌گو‌ترئ وه‌ک خوا (ت‌بارک و تعالی) فەرموویه‌تی: ﴿اِنَّ الَّذِیۡنَ يُحِبُّوۡنَ اَنْ تُشِیۡعَ الْفَاحِشَةُ فِی الَّذِیۡنَ اٰمَنُوۡا لَهُمۡ عَذَابٌ اَلِیۡمٌ فِی الدُّنْیَا وَالْاٰخِرَةِ﴾ (النور ۱۹) چونکه مه‌به‌ست له‌ وشه‌ی (فاحشه) لی‌رده‌ا بوختانی داوین پی‌سی به‌ خه‌لک کردنه، وه‌ک له‌ سیاقی ثابته‌کاندا دیاره. وه‌ به‌ سه‌ری‌چی نافه‌رت له‌ می‌ردیش ده‌گو‌ترئ، وه‌ک ده‌فەرموئ: ﴿يَاۤیۡسَاۗءَ النَّبِیُّ مَنْ یَّاۡتِ مِنْکَ بِفَاحِشَةٍ مُّبِیۡنَةٍ یُطَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ حَتِّیۡنَ﴾ (الاحزاب-30)، وه‌ جاری وایه به‌ مانای زینداش دی، که‌واته‌ (فاحشه) واته‌ شتی نا‌قول‌او کرداری دزی‌وو ناشیرین. (هر ده‌قی و‌تارمه‌کیه)

بانگي کردین بۆ لای خوا بۆ ته‌وه‌ی به تاكو ته‌نیای بگرین و بیه‌رستین و، ته‌وه‌ی بابو و بایرانمان له بت و صه‌نم ده‌یانپه‌رست وازی لسی ب‌یښین، تنجا جه‌عفر ﷺ خوا لی‌ی رازی بی- گوتی: (وَأْمَرْنَا بِصَدَقِ الْحَدِيثِ وَأَدَاءِ الْأَمَانَةِ وَصَلَةِ الرَّحِمِ وَحُسْنِ الْجَوَارِ وَالْكَفِّ عَنِ الْمَحَارِمِ وَالْإِمْدَاءِ وَنَهَانَا عَنِ الْفَوَاحِشِ وَقَوْلِ الزُّورِ وَأَكْلِ مَالِ الْيَتِيمِ وَقَذْفِ الْمُحْصَنَةِ)، واته: وه ته‌وه‌ی پیغه‌مبهره ﷺ فەرمانی پی کردین به را ست‌گزی، وه به ته‌مانه‌ت پاریزی و ته‌مانه‌ت گه‌یاند نه شوینی خوی، وه گه‌یا ندنی په‌یوه‌ندی خزمایه‌تی، وه هاومالیتی چاک له‌گه‌ل به‌کدی دا کردن، وه ده‌ست گیرانه‌وه له‌و شتانه‌ی حه‌رام کراون له‌ خوین و مالی به‌کدی، وه ریگری لسی کردین له‌ هه‌رچی گونا‌هی نافو‌لاو ناشیرینه، وه له‌ قسه‌ی درو، وه له‌ خواردنی مالی هه‌تیو، وه له‌ بوختان کردن به‌ ئافره‌تی پاک، تنجا ده‌لی: (وَأْمَرْنَا أَنْ نَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَأْمَرْنَا بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَالصِّيَامِ. قَالَ: فَعَدَّدَ عَلَيْهِ أُمُورَ الْإِسْلَامِ، فَصَدَّقْنَاهُ وَآمَنَّا بِهِ وَاتَّبَعْنَاهُ عَلَى مَا جَاءَ بِهِ)، وه فەرمانی پیکردین که ته‌نیا خوا بیه‌رستین و هاوبه‌شی بۆ دانه‌یښ، وه فەرمانی پی کردین به‌ نو یښ ﷺ و زه‌کات و پوژوو، تاوا کاروباری ئیسلامی هه‌موو بۆ ژ ه‌ارد، ئی هه‌ش به‌راستمان زانی و ئیمانمان پی‌هیناو شوینی که‌وتین.

(1) د یاره‌مه‌به‌ست ته‌وه‌ی نو یښ زه‌کات و پوژوو د یاری کراوه‌نیه‌که‌ دوا‌یی فه‌ر کراون، چونکه‌ ته‌وه‌ی کاته‌ی جه‌عفر ته‌وانه‌ی پوون‌کردو ته‌وه‌ به‌ شی‌وه‌یه‌کی دیکه‌ بووه، که‌ زانایان ده‌لین: بۆ وینه‌ دوو پکات نو یښی به‌یان‌یان و ئیواران هه‌بووه، له‌ مانگی‌دا (3) پوژوو هه‌بووه، زه‌کاتیش واته: جوړیک له‌ مال به‌خشین، (هه‌ر ده‌قی و‌تاره‌که‌یه)

که‌واته ماموستا به‌رېزه‌کان بانگه‌وازی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ به‌و
گشت‌گیریی و به‌ر‌فراوانیه‌ بووه!

مه‌به‌ست (غایه‌) ی بانگه‌واز بۆ لای خوا (سبحانه و تعالی):

له‌ راستیدا هه‌رچی ئین سانی = سولمان له‌ دونه‌یادا ده‌ر کات و
هه‌رچه‌نده‌ ده‌جوولئ و دیت و ده‌چی، هه‌مووی بۆ یه‌ك مه‌به‌سته‌ نه‌ویش
نه‌وه‌یه‌ که‌ خوا لیئ پازی بی و پاداشتی بداته‌وه‌، وه‌ك خوا (جلّ شأنه‌) له‌
چهند شوئینکی قورناندا ناماژه‌ی پی‌ده‌کات، بۆ وینه‌ ده‌رباره‌ی هاوه‌لانی
به‌رېزی پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌فرموی: ﴿يَتَّقُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا﴾
(الفصّح- 29) واته: پاداشت و په‌زامه‌ندیی خوا (عزّ و جلّ) ده‌ خوازن
ناشکراشه‌ که‌ مه‌به‌ست له‌ چاکه‌ (فضلی) خوا (تبارک و ته‌الی)
به‌هه‌شتی رازاوه‌ نه‌پراوه‌ یه‌ و په‌زامه‌ ندیی به‌ که‌ شی له‌ به‌هه‌ شتیش
گه‌وره‌تره‌، به‌لکو به‌هه‌شتیش بۆیه‌ خوشه‌ چونکه‌ په‌زامه‌ ندیی خوای
تیدایه‌! وه‌ك ده‌فرموی: ﴿وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ﴾ (التوبة- 72)، واته: وه‌ په‌زامه‌ ندیی له‌ خواوه‌ گه‌وره‌تره‌ (له‌
هه‌موو شتیک) ئا نه‌وه‌ بردنه‌وه‌ی گه‌وره‌یه‌.

به‌لئ هه‌رچی که‌ ئینسانی ئیماندار ده‌یکات بۆ نه‌وه‌یه‌تی که‌ خوا
لیئ پازی بی و بۆ نه‌وه‌یه‌ که‌ خوا (جلّ شأنه‌) پیئ بلئ: سه‌لماندت که‌
به‌نده‌ی منی، بۆیه‌ هه‌ر نه‌وه‌ش مه‌به‌ست (غایه‌) ی بانگه‌وازه‌ بۆ لای
خوا (عزّ و جلّ) وه‌ پالنه‌رو هانده‌ریه‌تی و هه‌موو ئامانجه‌کانی دیکه‌ له‌

خزمه‌تی ئەو مه‌به‌سته به‌رزه دان.

جا به‌پێزان!

بانگه‌واز کاره خۆشه‌ویسته‌کان!

ئەو کورته‌یه‌ک بوو ده‌رباره‌ی بابەتی گه‌وره‌و گرنگی: (بانگه‌واز بۆ لای خوا) و هیوادارم بوویته‌ مایه‌ی زیاتر به‌ر چاو پروو نه‌وه‌تان له‌وباره‌وه.

وصلی الله علی محمد وعلی اله وصحبه أجمعین
والحمد لله رب العالمین

نيوهرؤك

لاپهړه	بابهت
6	پيشكهش بى .
7	پيشه كى .
8	دهستپيك .
9	1- بانگه‌واز بۆ لای خوا چي يه؟!
14	پله و پايه ي بانگه‌واز بۆ لای خوا (عزّ وجلّ).
17	2- بانگه‌واز بۆ لای خوا چۆن ده كړئ؟!
17	يهك : شيوازي بانگه‌واز.
27	دوو: ريبازي بانگه‌واز.
28	سى: نامرازي بانگه‌واز.
29	3- بانگه‌واز بۆ لای خوا به كئو ده كړئ؟!
38	4- نامانجي بانگه‌واز بۆ لای خوا (عزّ وجلّ) چي يه؟!
38	يه كه م : خه لك كړدنه به نده و دوستي خوا (عزّ وجلّ) .
40	دووه م : به ته نگ خه لكه وه بوون.
42	سى يه م: بنياتناني كومه لگاي ئيسلاميي و بهرپا كړدنى ديني خوا.
46	مه به ست (غاية) ي بانگه‌واز بۆ لای خوا (عزّ وجلّ) چي يه؟!
48	نيوهرؤك.

لہم نامیلکہ یہ دا

ہہول دراوہ کہ بہ کورتی و پوختی و لہ بہر

روشنایی چہند ئاہت و فہرمودہ یہک دا

پیناسہی بانگہواز بولای خوا عز وجل ا بکری و

www.alibapir.com

تیشک بخریتہ سہر گرنگی و پلہو پایہی .

وہ چوئیہتی بانگہواز کردن بولای خوا بخریتہ

روو و کہسایہتی بانگہواز کارانی ریی خوا

بناسینری ، وہ ئامانج و مہ بہستی بانگہواز بولای

خوا اتبارک وتعالی روون بکریتہ وہ .

عسلی باپیر

نوسینگہی تہ فسیر

پونڈوکرو و وولگہ ہنما

ہہولیز - شہقامی دادگا - زیر ٹوتیلی شیریں پالاص

ت: 2230908 - 2221695 - 2518138

موبایل: 07701387291 - 07504605122

www.al-tafseer.com

tafseerooffice@yahoo.com

altafseer@hotmail.com

1

990300

000000